Pe marginea articolului:

SÎNT SUFICIENTE ŞI EFICACE FORMELE ACTUALE DE CALIFICARE ŞI PERFECŢIONARE A ANTRENORILOR?

ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE

PROBLEMELE FOTBALULUI

ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE

DESPRE FORMELE DE CALIFICARE A ANTRENORILOR

Conf. N. ROŞCULEŢ
Şeful secţiei Fotbal
de la catedra de Jocuri Sportive I.C.F.

Această problemă prezintă o importanţă deosebită, deoarece de felul cum sînt pregătiţi antrenorii, şi mai cu seamă de felul cum se pregătesc ulterior antrenorii, după obţinerea calificării, depinde în mare măsură buna pregătire a echipelor şi, în ultimă instanţă, însuşi nivelul şi progresul fotbalului nostru.

Ţin să subliniez de la început că analiza formelor actuale de calificare a antrenorilor, pentru a duce la concluzii obiective, trebuie făcută atît prin prisma întregului corp de antrenori (1142), cît şi a contribuţiei acestora la progresul fotbalului românesc.

Actualul corp de antrenori a luat fiinţă în baza formelor pe care le menţionăm în cele ce urmează.

1. **Cursuri organizate de F.R.F. şi U.C.F.S.**
2. **Cursul de specializare de la I.C.F.**
3. **Absolvenţii facultăţilor de educaţie fizică**
4. **Cursul fără frecvenţă de 1 an**

1

Cursuri cu durata redusă, între 1 şi 3 luni (uneori chiar şi mai puţin de o lună), organizate de FRF şi UCFS, sau prin trecerea unor examene sumare, organizate în trecut de F.R.F. Acestea erau formele de calificare a antrenorilor. In urma lor au fost calificaţi peste 800 de antrenori.

Modalităţile prin care au fost calificaţi peste 800 antrenori au luat fiinţă din necesitatea de a avea antrenori calificaţi care, cu un minimum de cunoştinţe însuşite la aceste cursuri, să aibă capacitatea să predea fotbalul la echipe de diferite categorii de vîrstă şi grade de măiestrie.

Durata redusă a acestor cursuri necesita un plan de învăţămînt (obligatoriu) extrem de încărcat şi în acelaşi timp obositor, întrucît unele materii erau inaccesibile nivelului de cunoştinţe generale ale unor cursanţi.

Un curs organizat în acest fel poate să dea cursanţilor o orientare generală, un minimum de cunoştinţe; aceasta însă presupunînd că după terminarea cursului, antrenorul calificat ca atare îşi completează — treptat — cunoştinţele şi odată cu activitatea practică dobîndeşte şi experienţa în munca de antrenor. Din păcate, acest lucru nu s-a produs, decît cu unele excepţii. In stadiul actual, cînd antrenamentul sportiv a trecut în domeniul ştiinţei, cînd pentru a pregăti o echipă se cer cunoştinţe complexe din ştiinţele pedagogice şi biologice, şi nu numai din specializare, toate acestea nu pot fi predate şi nici însuşite într-un timp atît de redus, lucru care face cu totul necorespunzătoare această formă de calificare. O parte din antrenorii calificaţi prin această formă, avînd o preocupare permanentă pentru această meserie, şi-au ridicat nivelul profesional şi, datorită acestui lucru, au obţinut rezultate remarcabile atît în pregătirea echipelor de club şi reprezentative, cît şi prin aportul lor la progresul fotbalului românesc. Dintre aceştia, unii care au antrenat şi alţii care continuă să antreneze şi acum, menţionăm pe *Ploeşteanu, Oană, Vogl, Gh. Popescu, Steinbach, Tr. Ionescu, V. Stănescu*, etc.

Dar numărul acestora este extrem de redus.

In trecut fotbalul nostru a avut echipe de valoare continentală *(Ripensia, C.A.O., I.T.A.)*, cu jucători de certă valoare *(Deheleanu, Bürger, Rîndea, Ciolac, Covaci I, David, Iuhasz, Sepi, Albu, Czinczer, Spielman*, etc. etc. etc.), care au contribuit din plin la ridicarea prestigiului fotbalului românesc şi care, pentru pasiunea lor ca jucători, sînt daţi ca exemplu actualelor generaţii de fotbalişti. Desigur că fostul internaţional are un „atu" în plus faţă de ceilalţi: este un bun demonstrant, vine cu o experienţă mai mare. *Aceste calităţi, însă, nu sînt suficiente pentru a se asigura reuştta în munca de antrenor şi, de asemenea, nu înseamnă numaidecît că un „mare" jucător poate deveni un „mare" antrenor.* Dar, acum noi discutăm problema antrenorilor. Realitatea ne obligă să constatăm că aportul marilor jucători din trecut la progresul fotbalului nostru nu este nici pe departe la nivelul renumelui de jucător.

De ce aceştia (şi nu numai despre aceştia este vorba) nu au putut contribui la progresul fotbalului nostru?

Pentru că *în profesia de antrenor nu au pus aceeaşi pasiune de care au dat dovadă ca jucători, nu au ţinut pasul cu evoluţia fotbalului modern*, au trăit din amintiri, iar astăzi, au dispărut, ori se mulţumesc cu cîte o jumătate de normă la echipe de categorii inferioare, unde răspunderea este mică.

Constatările de mai sus nu au fost expuse doar de dragul de a le expune, ci ca o problemă de viitor. Dacă, în momentul de faţă, de la vechea generaţie de antrenori nu se mai poate pretinde mult, în schimb de la a doua generaţie, provenită de asemenea din foşti jucători internaţionali şi de categoria A, se aşteaptă un aport mai substanţial. Şi fac această afirmaţie deoarece şi la o bună parte dintre ei se constată aceeaşi tendinţă de refugiu la echipe mai mici sau la centre de juniori.

2

O a doua formă de calificare a antrenorilor o prezintă cursul de specializare de la ICF cu o durată de 2 ani şi în urma căruia au fost calificaţi 199 antrenori.

De la bun început considerăm necesar să facem unele precizări cu privire la profilul ICF şi la activitatea absolvenţilor cu specializare fotbal.

Prima precizare: Institutul de Cultură Fizică are sarcina să pregătească cadre cu cea mai înaltă calificare pentru toate verigile învăţămîntului şi ale mişcării noastre de cultură fizică. Planurile şi programele de învăţămînt asigură această calificare superioară în care predomină profilul de profesor de educaţie fizică şi acela de antrenor într-o ramură de sport (şi nu numai pentru fotbal). Ignorarea acestei situaţii a determinat probabil afirmaţia cuprinsă în articolul „Sînt suficiente şi eficace formele actuale de calificare şi perfecţionare a antrenorilor?" din revista „Fotbal" nr. 41, în care se arată că „programa analitică este dilatată excesiv în dreptul unor obiecte fără multă legătură cu sfera noţiunilor din care se compune calitatea de antrenor de fotbal". Desigur că oricît de mult am îndrăgi fotbalul, planul şi programele de învăţămînt ale ICF nu trebuie tratate unilateral — prin prisma unei singure discipline sportive şi a unei singure laturi a profilului absolventului respectiv, aceea de antrenor. Dacă s-ar proceda conform dezideratelor din articol, învăţămîntul universitar în domeniul educaţiei fizice s-ar transforma într-o şcoală de antrenori, iar absolvenţii institutului nu ar fi pregătiţi corespunzător sarcinilor multilaterale şi de răspundere pe care partidul şi statul nostru le pun în faţa lor.

A doua precizare este în legătură cu activitatea absolventului după terminarea studiilor. Trebuie să arătăm că absolvenţii sînt repartizaţi de o comisie ministerială special constituită. Repartizarea se face proportional şi în ordinea mediilor, în baza unui plan de necesităţi ale diferitelor departamente, plan stabilit de organele superioare de stat. Criteriul specializării se aplică numai absolvenţilor repartizaţi în învăţămîntul superior, şcoli sportive de elevi şi organizaţii ale UCFS.

Şi încă un lucru care trebuie reţinut: un absolvent termină studiile la o vîrstă (22—23 ani) care îi dă posibilitatea să activeze ca jucător (şi dintre aceştia sînt destul de mulţi) şi să activeze şi în învăţămînt; acest absolvent însă nu îndrăzneşte să se ocupe de pregătirea unei echipe de seniori, pentru motive lesne de înţeles. Cel mult, la această vîrstă, absolventul activează în învăţămînt şi se ocupă în acelaşi timp cu pregătirea echipei şcolare (acolo unde găseşte înţelegerea directorului) sau a unei echipe de categorie inferioară. Această activitate nu apare înregistrată nicăieri, nu este oficializată printr-un contract, *dar totuşi ea există*.

In activitatea categoriilor superioare au pătruns de fapt absolvenţi care din diferite motive nu s-au prezentat la locul de repartizare şi care au activat timp de mai mulţi ani ca antrenori la echipe de categorii inferioare. Aici pe lîngă cunoştinţele acumulate în timpul şcolarizării, au dobîndit şi experienţa în profesia de antrenor. Îmbinarea cunoştinţelor teoretico-metodice de specialitate, a cunoştinţelor pedagogice, fiziologice etc. cu practica şi experienţa de antrenor creează premisele unei activităţi bune. Şi nu este o întîmplare faptul că rezultate bune obţin aici antrenorii (indiferent dacă sînt sau nu absolvenţi ICF) care realizează această îmbinare, după cum nu este întîmplător nici faptul că la sfîrşitul anului competiţional 1966, pe primele trei locuri s-au clasat echipe cu antrenori — primi sau secunzi — din rîndul absolvenţilor ICF, că în acest an competiţional o comportare bună o au echipa universitară Craiova şi Farul Constanţa.

Dar, în acelaşi timp, obiectivitatea ne obligă să arătăm că o parte din absolvenţi au uitat de specializarea aleasă, nu au activat nici în cadrul colegiilor regionale de antrenori, rezumîndu-se doar la activitatea din învăţămînt. De asemenea, nu poate fi trecut cu vederea nici faptul că unii absolvenţi cu cunoştinţe şi experienţă mai mare au refuzat solicitările F.R.F. de a ocupa unele posturi de antrenori federali, mulţumindu-se cu şcoala plus 1/2 normă.

O altă precizare este legată de felul cum este prezentată activitatea şi situaţia statistică a absolvenţilor ICF, situaţie preluată probabil de la secretariatul Colegiului central al antrenorilor. În articolul menţionat se spune: „din cei 190 de absolvenţi ICF, numai 19 sînt antrenori de fotbal cu norma întreagă, iar 30 cu 1/2 normă, restul de 150 neavînd practic nici o tangenţă cu fotbalul".

Care sînt o parte din cei 150 absolvenţi care nu au tangenţă cu fotbalul? *17* jucători activi, dintre care menţionăm pe cei mai de seamă: Ion Ionescu, Motroc, D. Popescu, Enc, Mareş, etc., 10 absolvenţi preşedinţi şi vicepreşedinţi ai UCFS (Tudor Vasile, Budişan, Miron etc.) 10 absolvenţi — antrenori ai echipelor universitare (în cadrul cluburilor universitare fotbalul are o activitate competiţională regulată), peste 20 absolvenţi — antrenori ai echipelor regionale de seniori sau juniori, 7 absolvenţi încadraţi la secţiile de fotbal ale şcolilor sportive de elevi, 4 tehnicieni la cluburi, 4 medici sportivi şi 2 ziarişti sportivi.

3

O altă categorie de antrenori este aceea a *absolvenţilor Facultăţilor de Educaţie Fizică*, de pe lîngă Institutele Pedagogice. După cum arată statistica, din cei 115 absolvenţi numai 13 practică şi profesia de antrenor.

Analiza acestei forme de calificare a antrenorilor trebuie să se refere asupra selecţionării cursanţilor, a conţinutului programelor şi chiar a competenţei şi calificării cadrelor de predare.

Desigur că în urma terminării acestor cursuri, absolvenţii posedă multe cunoştinţe cu privire la predarea fotbalului, dar în nici un caz la nivelul celorlalte forme de calificare mai sus amintite

4

Cursanţii se pregătesc individual şi se prezintă la două sesiuni de examene. Cu toate că cursanţii (selecţionaţi din jucători activi, foşti jucători de diferite categorii) au timp suficient de pregătire, aceştia se prezintă la examene inadmisibil de slab pregătiţi, unii considerînd că simpla lor prezenţă fizică este suficientă pentru a trece examenele.

Unele concluzii şi propuneri

— Din simpla analiză şi enumerare a formelor de calificare a antrenorilor se constată o mare diversitate a acestor forme şi, de asemenea, faptul că nu avem un sistem unitar de formare a cadrelor de specialitate. Această diversitate, care se referă la durată, conţinut, formă de desfăşurare, determină o pregătire inegală a antrenorilor, întrucît şi volumul cunoştinţelor acumulate de aceştia este diferit.

Este drept că această diversitate a reieşit (şi mai reiese încă) dintr-o necesitate şi anume aceea de a avea antrenori calificaţi pentru unele regiuni deficitare în antrenori. Dar *această necesitate nu trebuie să ducă la calificarea cu orice preţ a antrenorilor.* Prin actualele forme de calificare se va satisface cerinţa cu privire la CANTITATE, însă CALITATEA va rămîne un semn de întrebare.

După părerea mea, *numai înfiinţarea unui curs central de minimum 2 ani (curs de zi), precum şi cursurile de specialitate de la ICF (cu unele modificări în sistemul de acordare a titlului de antrenor) pot constitui formele cele mai eficiente de calificare a antrenorilor.*

Participarea la cursurile centrale să fie condiţionată de trecerea unui examen de admitere.

Celelalte forme existente să pregătească instructori, iar după o perioadă de activitate (bine dovedită) de minimum 3 ani — şi numai după trecerea unui examen central — să li se acorde calificarea de antrenor.

— Sînt jucători care se găsesc spre sfîrşitul activităţii competiţionale. Aceştia, după părerea mea, trebuie, prin grija colegiilor de antrenori, să fie atraşi în activitatea colegiilor, să primească primele îndrumări teoretice şi practice şi să urmeze eventualele cursuri de instructori.

Participarea la viitoarele cursuri centrale să fie condiţionată şi de activitatea şi preocuparea anterioară a acestora.

— O mai strînsă colaborare între sectorul pregătire — cadre din UCFS, FRF şi ICF — este absolut necesară, atît în ceea ce priveşte conţinutul planului, al programei şi al formei de desfăşurare cît şi în alte aspecte pe care le ridică calificarea antrenorilor.

Numărul antrenorilor calificaţi care figurează pe lista FRF nu redă decît o situaţie statistică. O situaţie clară a celor care, sub o formă sau alta, activează în fotbal şi mişcarea de cultură fizică iar pe de altă parte a celor care nu au activat niciodată sau nu activează de mult timp, este absolut necesară. Întrucît sute de antrenori calificaţi nu activează, o măsură radicală ar duce la prezentarea unei situaţii reale, concrete.

DUPĂ AMIAZĂ... SEARA... A DOUA ZI, DIMINEAŢA...

După revista „DIKOBRAZ" — Praga